

УРОК 3

Nepravidelné tvary množného čísla podstatných jmen; podstatná jména mužského rodu s koncovkou **-a, -я** v množném čísle

брат – братья	брат – братри
друг – друзья	пřítel – přátelé
дом – дома	дům – domy
город – города	město – města

CO MUSÍš VĚDĚT

1. Některá podstatná jména mají nepravidelné tvary množného čísla.

rod mužský	rod ženský	rod střední
брат – братья	дочь – дочери	дерево – деревья
друг – друзья	мать – матери	крыло – крылья
сын – сыновья	плечо – плечи	
стул – стулья	колено – колени	
лист – листья	ухо – уши	
муж – мужья	чудо – чудеса	
человек – люди	небо – небеса	
ребёнок – дети	яблоко – яблоки	
господин – господа		
хозяин – хозяева		

Nepočetná skupina podstatných jmen rodu ženského má v množném čísle **-е** místo **-e**. V těchto slovech je přízvuk ve všech tvarech jednotného čísla na koncovce a v množném čísle na kmeni: **сестра** – **сёстры**, **жена** – **жёны**, **весна** – **весны**.

2. Řada podstatných jmen rodu mužského má v 1. pádě množného čísla koncovku **-a**, na které je přízvuk. V této skupině podstatných jmen je v čísle jednotném ve všech tvarech přízvuk na kmeni a v čísle množném na koncovce.

Zapamatuji si některé z nich:

дом – дома	номер – номера
берег – берега	остров – острова
вечер – вечера	паспорт – паспорта
глаз – глаза	поезд – поезда
голос – голоса	профессор – профессора
город – города	снег – снега
доктор – доктора	сторож – сторожа
лес – леса	учитель – учителя
мастер – мастера	холод – холода

3. Některá mnohoznačná podstatná jména mají různé tvary množného čísla. Například: **лист – листья** (listí), **лист – листы** (listy papíru), **корень – корни** (kořeny rostlin), **корень – коренья** (kořenová zelenina), **зуб – зубы** (zuby), **зуб – зубья** (zuby, např. pily, stroje apod.).

УРОК 3 А ТЕПЕРЬ ТВОЯ ОЧЕРЕДЬ! А ТЕď JE ŘADA NA TOBĚ!

a2

|13

I. Najdi nesprávné tvary množného čísla.

1. кресло – креслы	8. кусок – куски
2. случай – слу чаи	9. пляж – пляжы
3. мышь – мыши	10. грех – грехи
4. трамвай – трамвайи	11. мебель – мебли
5. экскурсия – экскурсии	12. мотор – моторы
6. дерево – дерева	13. статья – стати
7. брат – братья	14. училище – училища

II. Přelož následující slova a pokud to jde, utvoř od nich množné číslo.

1. list – _____
2. list papíru – _____
3. oblečení – _____
4. člověk – _____
5. dítě – _____
6. sestra – _____
7. bratr – _____
8. hodinky – _____
9. tvář – _____
10. město – _____
11. cestovní pas – _____
12. kamarádka – _____
13. věc – _____
14. místo – _____
15. nábytek – _____
16. Číňan – _____
17. dům – _____
18. kamarád – _____
19. neděle – _____
20. ostrov – _____

от
с.
да
та
–

isto -e. V těchto
čísle na kmeni:

ku -a, na které je
ch přízvuk na kmeni

apříklad: лист – листья
– коренья (kořenová

УРОК 25

Slovesa **мочь**, **хотеть**; bezpodmětné věty s **надо/нужно**, **необходимо**, **можно**, **нельзя**

УРОК

Я могу это сделать.
Ты хочешь посмотреть этот фильм?
Мне надо готовиться к экзамену.
Тебе необходимо обратиться к врачу.
Ему уже можно выходить на улицу.
Ей ещё нельзя вставать с постели.

Můžu to udělat.
Chceš se dívat na ten film?
Musím se připravit na zkoušku.
Musíš se obrátit na lékaře.
Smí/Může už jít ven.
Nesmí/Nemůže ještě vstát z postele.

CO MUSÍŠ VĚDĚT

- Slovesa **мочь**, **хотеть** jsou nepravidelná a mají následující tvary:

я могу	мы можем
ты можешь	вы можете
он/она/оно может	они могут
я хочу	мы хотим
ты хочешь	вы хотите
он/она/оно хочет	они хотят

- Tato slovesa (ve správném osobním tvaru) v kombinaci s infinitivem tvoří složený přísudek:
я могу купить, я хочу знать.

Stejnou funkci plní slova надо (нужно), необходимо, можно, нельзя.

Podstatná jména (nebo osobní zájmena) vztahující se k této přísudkům mají tvar 3. pádu.

Надо подготовиться к экзамену (*кому?*) – мне, тебе, ему, сыну, дочке

Нельзя выходить на улицу (*кому?*) – мне, тебе, ей, больному

POZNÁMKA

Ve slově **можно** píšeme na konci **о!** Sloveso **мочь** má dokonavý tvar **смочь**, který se časuje jako **мочь** (я смогу, ты сможешь, он/она/оно сможет, мы сможем, вы сможете, они смогут):

Я не смогу приехать к вам завтра. (Nebudu moci k vám zítra přijet.)

Мы не сможем пойти с вами. (Nebudeme moci jít s vámi.)

OBVYKLÉ CHYBY

POZOR!

Chybně: Мы хотем. Вы хотите. Они хотят.

VYSVĚTLENÍ: Jedná se o sloveso náležící k tzv. smíšené konjugaci: I. – v č. j., II. – v č. mn.

Podobné chyby dělají i rodilí mluvčí.

Správně: Мы хотим. Вы хотите. Они хотят.

Chybně: Ей не можно ехать в горы, она еще больна.

VYSVĚTLENÍ: Jedná se o typický kalk z češtiny. V ruském jazyce slovo **можно** nemůže být použito se zápořem **не**. V tom smyslu se používá slovo **нельзя**.

Správně: Ей нельзя ехать в горы, она еще больна.

Chybně: Я не буду мочь тебе помочь. Вы будете мочь прийти в два часа?

VYSVĚTLENÍ: Ekvivalentem českého (*ne)budu moci* apod. je sloveso **смочь** ve správném tvaru.

Správně: Я не смогу тебе помочь. Вы сможете прийти в два часа?

I. Slovesa

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

II. Přeložení

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

III. Změny

- 1.
- 2.
- 3.

IV. Přeložení

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

KLÍČ

5. Можно
8. Нельзя
3. Я не могу
- покупать чай.
7. Смочь

УРОК 25 А ТЕПЕРЬ ТВОЯ ОЧЕРЕДЬ! А ТЕДЬ JE ŘADA NA TOBĚ!

a2

57

I. Slovesa **хотеть**, nebo **мочь** napiš ve správném tvaru. Použití vyplývá ze smyslu věty.

1. Вы не _____ поехать с нами за город?
2. Они не _____ купить эту квартиру, у них нет денег.
3. Вы не _____ дать мне её номер телефона?
4. Я не _____ дать вам её номер, у меня его нет.
5. Они _____ уехать в Ирландию.
6. Ты _____ кофе?
7. Она и _____, и _____ тебе помочь.

II. Přelož do ruského jazyka.

1. Nesmíš vstávat! _____
2. Nemocný už může vstát. _____
3. Je potřeba koupit chleba a máslo. _____
4. Je možné otevřít okno? – Není, je zima. _____
5. Můžu pozvat Olgu a Mikuláše na narozeniny? _____
6. Musím jít do obchodu. _____
7. Je potřeba navštívit babičku. _____
8. Není možné takto mluvit s matkou. _____

ožený přísudek:

jí tvar 3. pádu.

který se časuje jako **мочь**
смогут):

.. II. – v č. mn.

но nemůže být použito

ly
o.
y.
e?
tt
e;